Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (пети състав)

21 май 2026 година*

„Преюдициално запитване — Регламент (ЕС) 2024/1083 — Член 3 — Приложно поле ratione temporis — Член 29 — Преходни разпоредби — Публикуване в една държава членка на медийно съобщение, препечатващо съдържанието на друго медийно съобщение в друга държава членка — Факти, за които се твърди, че са неверни — Искане за поправка — Член 11 от Хартата на основните права на Европейския съюз — Член 2 ДЕС“

По дело C-843/24

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Fővárosi Törvényszék (Будапещенски градски съд, Унгария) с акт от 2 декември 2024 г., постъпил в Съда на 9 декември 2024 г., в рамките на производство по дело

**Viktor Orbán**

срещу

**24.hu Szerkesztősége,**

СЪДЪТ (пети състав),

състоящ се от: M. L. Arastey Sahún, председател на състава, J. Passer, E. Regan (докладчик), D. Gratsias и B. Smulders, съдии,

генерален адвокат: M. Szpunar,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

– за г-н Orbán, от Gy. Turi, ügyvéd,

– за унгарското правителство, от D. Csoknyai и Z. Fehér, в качеството на представители,

– за Европейската комисия, от G. Conte, O. Gariazzo и A. Tokár, в качеството на представители,

* Език на производството: унгарски.

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

## Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 3 от Регламент (ЕС) 2024/1083 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 година за създаване на обща рамка за медийните услуги на вътрешния пазар и за изменение на Директива 2010/13/ЕС (Европейски акт за свободата на медиите) (ОВ L, 2024/1083) и на член 11 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между г-н Viktor Orbán и 24.hu Szerkesztősége, новинарски онлайн портал, по повод на искане за поправка на публикувано в пресата медийно съобщение в Унгария, което препечатва съдържанието на друго медийно съобщение, публикувано в друга държава членка, и посочва факт, за който се твърди, че е неверен.

### Правна уредба

#### *Правото на Съюза*

3 Член 3 от Регламент 2024/1083 е озаглавен „Право на получателите на медийни услуги“ и гласи:

„Държавите членки зачитат правото на получателите на медийни услуги да имат достъп до плуралистично медийно съдържание, което е независимо от редакционна намеса, и гарантират, че са въведени рамкови условия в съответствие с настоящия регламент, за да се гарантира това право в полза на свободния и демократичен дебат“.

4 Член 29 от този регламент е озаглавен „Влизане в сила и прилагане“ и предвижда:

„Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент се прилага от 8 август 2025 г. Независимо от това:

а) член 3 се прилага от 8 ноември 2024 г.;

[…]“.

***Унгарското право***

5 Член 12, параграф 1 от Sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Закон CIV от 2010 г. за свободата на печата и основните правила за медийното съдържание) (Magyar Közlöny 2010/170), в редакцията му, приложима към спора в главното производство, предвижда:

„Всяко лице, за което в медийно съдържание се твърдят или разпространяват неверни факти или се изопачават верни факти, може да отправи искане за публикуване на поправка, в която да се посочи кои от публикуваните фактически твърдения са неверни или необосновани, кои факти са изопачени и съответно какви са верните факти“.

6 Член 496, параграф 1 от Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Закон CXXX от 2016 г. за гражданското съдопроизводство) (Magyar Közlöny 2016/190), в редакцията му, приложима към спора в главното производство, гласи:

„Ако медийното издание не изпълни задължението си да публикува поправката в срок или в съответствие с искането за поправка, лицето, поискало поправката, може да предяви срещу това издание иск за публикуването ѝ. […]“

**Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси**

7 На 17 март 2024 г. 24.hu Szerkesztősége публикува медийно съобщение със заглавие „Spar започва да изтегля активите си от Унгария“ (наричано по-нататък „разглежданото в главното производство медийно съобщение“). Разглежданото в главното производство медийно съобщение се отнася по-специално до изявление на главния изпълнителен директор на Spar Austria, австрийското дъщерно дружество на групата Spar, пред австрийско издание, според което унгарският министър-председател, г-н Orbán, е поискал от тази група да позволи на негов роднина да инвестира в унгарското дъщерно дружество на посочената група (наричано по-нататък „разглежданото в главното производство изявление“).

8 На 3 април 2024 г. въз основа на унгарската правна уредба г-н Orbán иска от 24.hu Szerkesztősége да публикува поправка в отговор на разглежданото в главното производство медийно съобщение. 24.hu Szerkesztősége не уважава това искане, но на 10 април 2024 г. в края на медийното съобщение добавя текст със заглавие „Ново — Жалби“, в който се посочва по-специално, че г-н Orbán е отправил искане за поправка, в което твърди, че 24.hu Szerkesztősége разпространил неверен факт, като публикувал разглежданото в главното производство изявление, въпреки че това изявление било невярно.

9 Тъй като счита, че 24.hu Szerkesztősége не е изпълнило задължението си да публикува исканата поправка, г-н Orbán подава иск пред Fővárosi Törvényszék (Будапещенски градски съд, Унгария), който е запитващата юрисдикция. Тази юрисдикция посочва, че производството трябва да се проведе отново, тъй като постановеното от нея на 17 май 2024 г. решение е отменено поради процесуално нарушение.

10 В исковата си молба, без да оспорва, че разглежданото в главното производство изявление е точно възпроизведено в разглежданото в главното производство медийно съобщение, г-н Orbán иска да се разпореди на 24.hu Szerkesztősége в съответствие с унгарската правна уредба да публикува поправка, в която да се посочва, че 24.hu Szerkesztősége е разгласил

неверен факт, като е публикувал това изявление, и че всъщност, напротив, истината е, че той не е искал нито от главния изпълнителен директор на Spar Austria, нито от който и да е акционер, представител или служител на групата Spar, да се позволи на негов роднина да инвестира в унгарското дъщерно дружество на тази група.

11 В своя защита 24.hu Szerkesztősége поддържа, че разглежданото в главното производство изявление не е разпространяване на факти, а изразяване на мнение и субективна оценка на един от журналистите от медията, която се ползва от правна закрила. Освен това 24.hu Szerkesztősége изтъква, че разглежданото в главното производство медийно съобщение, след като е допълнено на 10 април 2024 г., както е посочено в точка 8 от настоящото решение, отразява както искането за поправка на г-н Orbán, така и желаното от него представяне на фактите, за да може читателят да добие обща представа за ситуацията.

12 Запитващата юрисдикция посочва, че в унгарския правен ред поправката на публикувана в пресата информация е гражданскоправен способ за защита на правата на личността, който позволява ефективно поправяне на вредите в случаите на публичното нарушаване на тези права. Всяко лице, за което в медийно съдържание се твърдят или разпространяват недоказани факти или се изопачават верни факти, може да отправи искане за публикуване на поправка в кратък срок. Ако съответното медийно издание не изпълни задължението си да поправи публикацията, това лице може да упражни правото си на иск за поправка посредством инициране на исково производство.

13 Тази юрисдикция уточнява, че що се отнася до релевантните за спора в главното производство въпроси относно доказването, критериите, които се прилагат в съдебните производства за поправка на публикувана в пресата информация, са посочени в тълкувателно решение № 14 на Гражданското отделение на Kúria (Върховен съд, Унгария), което се прилага от 1 юни 1984 г. Запитващата юрисдикция посочва, че от това тълкувателно решение е видно, че тъй като най-малкото е много трудно да се установи отрицателен факт, съответното медийно издание трябва да докаже истинността на спорните фактически твърдения, съдържащи се в съответното медийно съобщение. По принцип същото важало и когато това медийно съобщение представя вярно фактически твърдения и изявления на трети лица или възпроизвежда новинарско съдържание от друго медийно издание. Тези принципи били възпроизведени в съдебната практика, която дава задължителни за унгарските съдилища насоки и която Kúria (Върховен съд) доразвива след тълкувателно решение № 14 на гражданското си отделение.

14 В този контекст запитващата юрисдикция иска да се установи дали фактът, както предвижда разглежданата в главното производство национална правна уредба, че като общо правило и в случаите на медийно съдържание, публикувано под редакционна отговорност в друга държава членка, което е препечатано или само представено, медията е длъжна да докаже истинността на информацията, е в съответствие с правото на Съюза, по-специално с член 3 от Регламент 2024/1083, който налагал по-специално на държавите членки да зачитат правото на получателите на медийни услуги да имат достъп до плуралистично медийно съдържание, което е независимо от редакционна намеса, и с член 11 от Хартата, който гарантирал свободата и плурализма на медиите.

15 Всъщност запитващата юрисдикция счита, че съдебните производства за поправка на публикувана в пресата информация представляват прилагане на член 3 от Регламент 2024/1083, така че Хартата също била приложима съгласно член 51, параграф 1 от нея.

Тези съдебни производства, които представляват важен елемент за гарантиране на свободата на медиите, също трябвало да са в съответствие по-специално с принципите и целите на този регламент и да не ограничават медийния плурализъм.

16 При това положение тази юрисдикция отбелязва, че датата на публикуване на разглежданото в главното производство медийно съобщение е 17 март 2024 г., докато съгласно член 29 от Регламент 2024/1083 член 3 от него е станал приложим едва след 8 ноември 2024 г. Следователно се поставял въпросът дали прилагането на този член в рамките на спора по главното производство би означавало посоченият член да се прилага с обратна сила, което е забранено.

17 Освен това от член 2 ДЕС следвало, че Европейският съюз се основава на ценности като правовата държава, които са общи за държавите членки в общество, една от характеристиките на което е справедливостта. В рамките на спора по главното производство, макар от практиката на Съда да следвало, че държава членка не може да изменя законодателството си по начин, че да доведе до деградация на ценностите на правовата държава, било необходимо да се определи дали евентуално тълкуване на съответната национална правна уредба би довело до такава деградация поради подкопаването на правото на гражданите на достъп до плуралистични независими медии. Така компетентността на Съда можела да се основава пряко и на разпоредбите на Хартата, независимо дали се прилага член 3 от Регламент 2024/1083.

18 При тези обстоятелства Fővárosi Törvényszék (Будапещенски градски съд) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли приложимият от 8 ноември 2024 г. член 3 от [Регламент 2024/1083] да бъде приложен от национал[ен] съд след 8 ноември 2024 г. […], като се има предвид, че медийното съобщение в основата на спора е публикувано на 17 март 2024 г.?

2) При утвърдителен отговор на първия преюдициален въпрос, следва ли член 3 от [Регламент 2024/1083] във връзка с правото на свобода на изразяване на мнение и свобода на информация, гарантирано с член 11 от [Хартата], да се тълкува в смисъл, че в случаите на препечатка от медийно съдържание, публикувано под редакционна отговорност в друга държава членка, възложената „по правило“ върху медийното издание тежест на доказване на фактите, съдържащи се в препечатаното медийно съдържание, е в разрез с изискванията на [посочения] член 3?

3) При отрицателен отговор на втория преюдициален въпрос, в съответствие ли е с правото на Съюза, и по-специално с член 11 от Хартата, национална съдебна практика, съгласно която медийно издание може да представи съдържание, публикувано от друго медийно издание в друга държава членка, само ако може да докаже истинността на препечатаното информационно съдържание, дори когато в медийното съобщение е посочено ясно, че става въпрос за препечатано информационно съдържание?“.

## По преюдициалните въпроси

### *По първия въпрос*

19 С първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 3 от Регламент 2024/1083 трябва да се тълкува в смисъл, че се прилага към спор относно искане за поправка на публикувана в пресата информация, по силата на правната уредба на държава членка, доколкото се отнася до медийно съобщение, което препечатва факт, за който се твърди, че е неверен, съдържащ се в публикация в друга държава членка, когато това медийно съобщение е било публикувано на дата, предхождаща датата, на която член 3 е станал приложим съгласно член 29 от този регламент.

20 Следва да се припомни, че нова правна норма се прилага от момента на влизане в сила на акта, с който тя се въвежда, и че макар да не се прилага към правните положения, възникнали и окончателно установени при действието на стария закон, новата правна норма се прилага спрямо техните бъдещи последици, както и спрямо новите правни положения. Без да се засяга принципът на забрана на прилагането на правните актове с обратна сила, изключения са възможни единствено ако новата правна норма е придружена от особени разпоредби, които определят изрично условията за прилагането ѝ във времето. В това отношение, за разлика от процесуалноправните норми, които по принцип се прилагат към деня на влизането им в сила, материалноправните норми на правото на Съюза, трябва да се тълкуват, с цел гарантиране спазването на принципите на правна сигурност и защита на оправданите правни очаквания, като отнасящи се до заварени при влизането им в сила положения само доколкото от тяхната формулировка, предназначение или структура ясно личи, че трябва да имат именно такова правно действие (вж. решения от 12 ноември 1981 г., Meridionale Industria Salumi и др., 212/80—217/80, EU:C:1981:270, т. 9 и 10, и от 15 юни 2021 г., Facebook Ireland и др., C-645/19, EU:C:2021:483, т. 100 и цитираната съдебна практика).

21 С оглед на изложените по-горе съображения следва да се констатира, на първо място, че от една страна, член 3 от Регламент 2024/1083 представлява материалноправна норма, доколкото предвижда, че държавите членки зачитат правото на получателите на медийни услуги да имат достъп до плуралистично медийно съдържание, което е независимо от редакционна намеса, и гарантират, че са въведени рамкови условия в съответствие с този регламент, за да се гарантира това право в полза на свободния и демократичен дебат.

22 От друга страна, член 29 от Регламент 2024/1083 предвижда, че той влиза в сила на двадесетия ден след публикуването си в *Официален вестник на Европейския съюз*. Тъй като този регламент е публикуван на 17 април 2024 г., той влиза в сила на 8 май същата година. При това положение член 29 определя и условията за прилагане на посочения регламент във времето. В това отношение посоченият член 29 предвижда, че същият регламент се прилага от 8 август 2025 г., като същевременно предвижда различна дата на прилагане за някои от неговите разпоредби, включително за член 3 от него, който се прилага от 8 ноември 2024 г.

23 На второ място, що се отнася до спора в главното производство, от предоставената от запитващата юрисдикция информация е видно, че съгласно унгарската правна уредба правото на поправка на публикувана в пресата информация има за цел да поправи вредите

в случаите на публичното нарушаване на правата на личността, и е пряко свързано с разпространението, във връзка със съответното лице, в медийно съдържание на недоказани факти, който се твърдят или разпространяват, или на верни факти, които се изопачават.

24 Следователно разглежданото в главното производство правно положение е окончателно установено, считано от 17 март 2024 г. — датата на публикуване на разглежданото в главното производство медийно съобщение, без тази констатация да може да бъде поставена под въпрос от исковата молба в главното производство, подадена с цел да се упражни това право на поправка на публикувана в пресата информация (вж. в този смисъл решение от 27 октомври 2022 г., Stadt Mainz, C-544/21, EU:C:2022:843, т. 23).

25 От това следва, че тъй като това правно положение е станало окончателно установено преди датата, от която е приложим член 3 от Регламент 2024/1083, този член не се прилага ratione temporis към разглеждания в главното производство спор.

26 За да се даде възможно най-полезният отговор на запитващата юрисдикция, която изтъква евентуалното прилагане на член 11 от Хартата, следва освен това да се припомни, че съгласно член 51, параграф 1 от нея разпоредбите на Хартата се отнасят за държавите членки единствено когато те прилагат правото на Съюза.

27 Основните права, гарантирани в правния ред на Съюза, трябва да се прилагат във всички случаи, уредени от правото на Съюза, но не и извън тези случаи (вж. решения от 26 февруари 2013 г., Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, т. 19, и от 26 февруари 2026 г., Комисия/Унгария (Право на предоставяне на медийни услуги в радиочестотен диапазон), C-92/23, EU:C:2026:108, т. 95 и цитираната съдебна практика).

28 Впрочем следва да се припомни, че съгласно практиката на Съда, когато дадено правно положение не попада в приложното поле на правото на Съюза, Съдът няма компетентност да го разгледа, и евентуално посочените разпоредби на Хартата сами по себе си не биха могли да учредят такава компетентност (вж. решения от 26 февруари 2013 г., Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, т. 22, и от 6 октомври 2015 г., Delvigne, C-650/13, EU:C:2015:648, т. 27 и цитираната съдебна практика).

29 От една страна обаче, както бе посочено в точка 25 от настоящото решение, член 3 от Регламент 2024/1083 не е приложим ratione temporis към спора в главното производство.

30 От друга страна, прилагането на член 11 от Хартата към този спор не може да се основава само на позоваването от запитващата юрисдикция на ценностите, закрепени в член 2 ДЕС. Всъщност посоченият член 2 не може да лиши от всякаква ефективност границите, наложени на приложното поле на другите разпоредби на правото на Съюза, и по-специално на разпоредбите на Хартата, които се отнасят за държавите членки единствено когато те прилагат правото на Съюза по смисъла на член 51, параграф 1 от нея (вж. в този смисъл решение от 21 април 2026 г., Комисия/Унгария (Ценности на Съюза), C-769/22, EU:C:2026:326, т. 550).

31 При тези обстоятелства, тъй като в акта за преюдициално запитване не се установява връзка с други разпоредби от правото на Съюза, следва да се приеме, че член 11 от Хартата не е приложим към спора в главното производство.

32 С оглед на всички изложени по-горе съображения на първия въпрос следва да се отговори, че член 3 от Регламент 2024/1083 трябва да се тълкува в смисъл, че не се прилага към спор относно искане за поправка на публикувана в пресата информация, по силата на правната уредба на държава членка, доколкото се отнася до медийно съобщение, което препечатва факт, за който се твърди, че е неверен, съдържащ се в публикация в друга държава членка, когато това медийно съобщение е било публикувано на дата, предхождаща датата, на която член 3 е станал приложим съгласно член 29 от този регламент.

***По втория и третия въпрос***

33 Предвид отговора на първия въпрос не следва да се дава отговор на втория и третия въпрос.

**По съдебните разноски**

34 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (пети състав) реши:

**Член 3 от Регламент (ЕС) 2024/1083 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 година за създаване на обща рамка за медийните услуги на вътрешния пазар и за изменение на Директива 2010/13/ЕС (Европейски акт за свободата на медиите)**

**трябва да се тълкуват в смисъл, че**

**не се прилага към спор относно искане за поправка на публикувана в пресата информация, по силата на правната уредба на държава членка, доколкото се отнася до медийно съобщение, което препечатва факт, за който се твърди, че е неверен, съдържащ се в публикация в друга държава членка, когато това медийно съобщение е било публикувано на дата, предхождаща датата, на която член 3 е станал приложим съгласно член 29 от този регламент.**

Подписи